

Innst. O. nr. 47

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget fra justiskomiteen

Ot.prp. nr. 28 (2003-2004)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og om samtykke til tiltredelse av 2003-protokollen til den internasjonale konvensjon om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade, 1992

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

I proposisjonen ber Regjeringen om Stortingets samtykke til tiltredelse av 2003-protokollen til den internasjonale konvensjon om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade. Videre foreslås endringer i sjøloven til gjennomføring av protokollen.

2003-tilleggsfondprotokollen etablerer et tilleggsfond for oljesølskade fra oljetankere. Dette tilleggsfondet vil komme inn som et tillegg til de eksisterende internasjonale ordningene for kompensasjon ved slik oljesølskade, og vil i praksis fungere som en ekstra katastrofedekning ved eksepsjonelt omfattende oljesølulykker der de eksisterende ordningene ikke er tilstrekkelige til å gi de skadelidte full erstatning.

Under de eksisterende internasjonale konvensjonene for erstatning etter oljesølskade er det i dag tilgjengelig maksimalt et samlet beløp på 203 mill. SDR pr. ulykke, som tilsvarer ca. 2,03 mrd. kroner. Ved tilslutning til 2003-tilleggsfondprotokollen øker maksimalt tilgjengelig erstatning etter en oljesølulykke til 750 mill. SDR, eller ca. 7,5 mrd. kroner. Tilslutning til 2003-tilleggsfondprotokollen vil derfor medføre en vesentlig økt erstatningsrettslig beskyttelse av ofrene etter en eventuell oljesølkatastrofe i Norge.

I tillegg til det ovennevnte foreslås i proposisjonen en endring i sjøloven § 207, som omhandler rederens ansvar ved oljesøl fra oljetankere som forårsakes utenfor det geografiske virkeområdet til de internasjonale oljesølskonvensjonene.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Grethe G. Fossum, Anne Helen Rui og Ola Røtvei, fra Høyre, Carsten Dybevig, lederen Trond Helleland og Linda Cathrine Hofstad, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Harald Espelund, fra Kristelig Folkeparti, Einar Holstad og Finn Kristian Marthinsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, vil fremheve viktigheten av forebyggende arbeid for å forhindre oljesølskade fra oljetankere og andre skip. Slikt arbeid må skje både nasjonalt og internasjonalt. Særlig er det viktig for norske myndigheter å fokusere på temaet i bilaterale samtaler med representanter fra nasjoner som frakter olje langs vår langstrakte kyst.

Komiteen er kjent med at alvorlig oljesølskade fra oljetankere ikke forekommer ofte. Like fullt er det viktig å ta høyde for at slikt kan skje og at skadefølgene kan bli dramatiske. Etter komiteens oppfatning er det derfor viktig at vi er tilknyttet fondsordninger som avhjelper økonomisk ved oljesølskader.

Komiteen viser til at Norge har sluttet seg til Den internasjonale konvensjon av 27. november 1992 om erstatningsansvar for oljesølskade og Den internasjonale konvensjon av 27. november 1992 om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade, og at disse er implementert i norsk rett

gjennom sjøloven kapittel 10. Nevnte konvensjoner gjelder utelukkende oljesølskade fra oljetankere.

Komiteen viser videre til at hvem som er erstatningsansvarlig for oljesølulykker fra andre skip enn oljetankere, reguleres i sjøloven og i forurensningsloven. Dette innebærer at ansvarsforholdene ved oljesølulykker som for eksempel forliset av lasteskipet "Rocknes" i Vatløstraumen i Hordaland 19. januar 2004, er ivarettatt gjennom eksisterende lovverk.

Komiteen er kjent med at Norge har undertegnet en ny konvensjon om ansvar for bunkersoljesøl som blant annet innfører forsikringsplikt for dette ansvaret, samt objektivt ansvar. Komiteen ber departementet fremlegge sak for Stortinget med sikte på ratifisering av denne konvensjonen så snart det er praktisk mulig.

Komiteen viser til at departementet i proposisjonen foreslår at Norge skal tiltre 2003-protokollen til den internasjonale konvensjon om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade, 1992, av 16. mai 2003 ("2003-tilleggsfondprotokollen"). Komiteen har merket seg at samtlige høringsinstanser er positive til slik tiltredelse. En tiltredelse til protokollen vil i praksis fungere som en ekstra katastrofedekning ved eksepsjonelt omfattende oljesølulykker der de eksisterende ordninger ikke er tilstrekkelige til å gi de skadelidte full erstatning. Komiteen mener det er behov for økt erstatningsrettslig beskyttelse av ofrene etter en eventuell oljesølkatastrofe i Norge, og støtter derfor tiltredelsen.

Komiteen har merket seg at flere bestemmelser i sjøloven foreslås endret som en følge av at Norge tiltrer 2003-tilleggsfondprotokollen. Komiteen støtter forslagene om endring i sjøloven §§ 191, 201, 202, 204, 205 og 503.

Komiteen har for øvrig ingen merknader til den foreslåtte endringen i sjøloven § 207.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) og om samtykke til tiltredelse av 2003-protokollen til den internasjonale konvensjon om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade, 1992

I

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) gjøres følgende endringer:

§ 191 nytt niende ledd skal lyde:

Med 2003-tilleggsfondprotokollen forstås i dette kapitlet protokollen av 16. mai 2003 til 1992-fondskonvensjonen.

§ 201 skal lyde:

§ 201. Det internasjonale erstatningsfond (1992) og *Det internasjonale tilleggsfond (2003)*

I tillegg til den erstatning skadelidte kan få etter §§ 191 til 196 og § 200, har skadelidte rett til erstatning etter reglene i 1992-fondskonvensjonen og *2003-tilleggsfondprotokollen*. 1992-fondskonvensjonen og *2003-tilleggsfondprotokollen* gjelder som lov.

For *fondenes* regresskrav mot andre enn skipets eier og dennes forsikringsgiver gjelder § 193 tredje ledd tilsvarende.

I § 202 gjøres følgende endringer:

Overskriften skal lyde:

Avgifter til Det internasjonale erstatningsfond (1992) og *Det internasjonale tilleggsfond (2003)*

Nytt annet ledd skal lyde:

Den som på norsk territorium i kalenderåret mottar mer enn til sammen 150 000 tonn råolje eller tunge fyringsoljer eller tunge destillater som definert i 2003-tilleggsfondprotokollen artikkel 1 paragraf 7, jf. 1992-fondskonvensjonen artikkel 1 paragraf 3, skal betale slike avgifter til Det internasjonale tilleggsfond (2003) som fondets organer gyldig fastsetter, og stille slik sikkerhet for avgifter som måtte bli bestemt. Første ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende, men slik at henvisningen til 1992-fondskonvensjonen skal leses som henvisning til 2003-tilleggsfondprotokollen.

Nåværende annet ledd, som blir nytt tredje ledd, skal lyde:

Den som på norsk territorium mottar olje som nevnt i første og annet ledd, plikter å gi opplysninger om mottatt kvantum etter forskrifter fastsatt av departementet.

Nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

§ 204 skal lyde:

§ 204. Søksmål mm vedrørende Det internasjonale erstatningsfond (1992) og *Det internasjonale tilleggsfond (2003)*

Krav om erstatning etter 1992-fondskonvensjonen og *2003-tilleggsfondprotokollen* kan reises ved norsk domstol bare i tilfelle som nevnt i § 203 første ledd, og bare dersom søksmål mot skipets eier eller dennes forsikringsgiver i anledning av samme skade ikke tidligere er reist i stat tilsluttet *henholdsvis* 1992-fondskonvensjonen eller *2003-tilleggsfondprotokollen*.

Er søksmål etter § 203 første ledd reist mot skipets eier eller dennes forsikringsgiver, kan søksmål mot Det internasjonale erstatningsfond (1992) eller *Det internasjonale tilleggsfond (2003)* i anledning av samme skade bare reises ved samme domstol. For øvrig kan søksmål mot *fondene* bare reises ved domstol hvor søksmål etter § 203 første ledd kunne ha vært reist.

Det internasjonale erstatningsfond (1992) og *Det internasjonale tilleggsfond (2003)* kan intervensjonere som part i enhver sak mot skipets eier eller dennes forsikringsgiver om erstatning etter dette kapitlet og blir ved slik intervensjon bundet av dommen.

Når erstatningssak er reist mot eieren eller dennes forsikringsgiver, kan hver av sakens parter ved brev varsle Det internasjonale erstatningsfond (1992) og *Det internasjonale tilleggsfond (2003)* om saken. Brevet besørgeres sendt av retten som rekommandert brev til *fondenes* direktører. Har det aktuelle fondet fått slikt varsel i så god tid at det effektivt har kunnet

vareta sine interesser, blir det bundet av en rettskraftig dom i saken.

§ 205 nytt tredje ledd skal lyde:

Tilsvarende gjelder dom mot Det internasjonale tilleggsfond (2003) avsagt i stat som står tilsluttet 2003-tilleggsfondprotokollen eller hvor fondet har sitt sete, forutsatt at domstolen er kompetent etter 2003-tilleggsfondprotokollen artikkel 7.

§ 207 tredje ledd skal lyde:

Gjøres ansvar gjeldende ved norsk domstol i anledning av at skip har voldt forurensningsskade i annen stat enn konvensjonsstat eller på det åpne hav, eller at det er truffet tiltak for å avverge eller begrense slik skade, er ansvaret begrenset til 4 510 000 SDR for skip med tonnasje som ikke overstiger 5000 tonn. For skip med tonnasje på mer enn 5000 tonn økes ansvarens grensen med 631 SDR pr tonn over 5000 tonn. Ansvarens grensen kan likevel ikke i noe tilfelle overstige 89 770 000 SDR. For øvrig gjelder bestemmelsene i annet ledd og i § 194 fjerde ledd tilsvarende.

§ 503 nytt tredje ledd skal lyde:

Krav mot Det internasjonale tilleggsfond (2003) faller bort når krav om erstatning fra Det internasjonale erstatningsfond (1992) faller bort etter første ledd. Krav fremsatt mot Det internasjonale erstatningsfond (1992) anses også å være fremsatt mot Det internasjonale tilleggsfond (2003).

II

Stortinget samtykker til tiltredelse av 2003-protokollen til den internasjonale konvensjon om opprettelse av et internasjonalt fond for erstatning av oljesølskade, 1992.

III

1. Del I, med unntak av endringene i § 207 tredje ledd, trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer
2. § 207 tredje ledd trer i kraft straks.
3. Del II trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 27. januar 2004

Trond Helleland
leder

Finn Kristian Marthinsen
ordfører